

Examenul de bacalaureat național 2017

Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 9

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

I. TÉTEL

30 punct

a. A cím, a szöveg és a sorok tördelése közötti kapcsolat

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a beszédhelyzetre utaló cím felvillantja a bori központi táborba irányított foglyok kimerítő, végtelen menetét. A költemény az életöszön, az életvágy és a megszabadító halál hívása között vergődő lélek belső küzdelmét jeleníti meg. A szünettel kettészakított sorok tipográfiája megdöbbentő hatással szemlélteti az erőltetett menetbe kényszerített foglyok roskadozó lépéseit, illetve a lírai én vívódását.

b Az ellentét szerepe

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a versszervező elv az ellentét, mely két arányos részre tagolja a szöveget. Az első rész a lemondás, a halál mellett érvel, a második részben a halál fölött diadalmaskodó elszántság szólal meg, s érvel a hit, a remény, az élet mellett.

c. A tragikum és idill egymással felelő képei

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: az első résznek a kegyetlen valóságot illúziótlanul bemutató tragikus képeit („földre rogyván... vándorló fájdalomként mozdít bokát és térdet”, az otthonok fölött... a perzselt szél forog”, „hanyattfeküdt a házfal”, „eltört a szilvafa”, „félelemtől bolyhos a honni éjszaka”) a második rész idilli képei („a régi hűs verandán / a béke méhe zöngne, míg hűl a szilvalekvár, / s nyárvégi csönd napozna az álmos kerteken, / a lomb között gyümölcsök ringnának meztelen, / és Fanni várna szőkén a rőt sövény előtt, / s árnyékot írna lassan a lassú délelőtt”) ellenpontozzák, s így az idill feltételessége ellenére is hitelesen zárja le a belső vitát a „fölkelek” döntés.

d. A vers hangulata

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a vers hangulata összetett: a tartalmi, érzelmi ellentétnek megfelelően tragikum és elégikum, illetve idill és ünnepélyesség hangjai váltakoznak a szövegben.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 5 pont
Helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 3 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont.

Helyesírás, nyelvhelyesség 5 pont

II. TÉTEL 30 pont

a. A szöveg témája 5 pont

Lehetséges válasz: a szöveg témája a játék szerepe a gyerekek fejlődésében

b. A játék segítségével fejleszthető készségek 5 pont

Lehetséges válasz: ... A játékon keresztül a gyermek számos olyan készséget sajátít el, amely nemcsak a későbbi iskolai előmenetelben, hanem felnőttkorban is hasznára válik majd – fejlődik a szókinccse, problémamegoldó képessége és logikus gondolkodása. A korai gyermekkorban a kicsik játékok által fejlesztik kommunikációs képességeiket, és a játékok tanítják meg őket a bonyolultabb összefüggések megértésére is.

c. Az óvodáskori játék forrása 5 pont

Lehetséges válasz: Óvodáskorban a játék már többé-kevésbé a valóságból táplálkozik, és a gyermek saját tapasztalatait, élményeit tükrözi.

d. Szövegalkotás

Tématartás 5 pont

Az érvelő szövegtípus követelményeinek betartása (logikai összefüggések, ok-okozati rend, meggyőző érvek) 5 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás 5 pont

III. TÉTEL 30 pont

a. Az eposz műfaji sajátosságai 5 pont

Érvényes, a műfaj és a választott irodalmi alkotás ismeretén alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: az eposz verses nagyepikai műfaj. Rendkívüli képességekkel rendelkező hőse természetfeletti lényektől támogatva olyan nagy tetteket hajt végre, melyek egy egész közösség sorsára kihatnak. Témája az emberiség vagy a nemzet számára fontos harci esemény. Szerkezeti és formai kötöttség jellemzi. Eposzi kellékek: propozíció, invokáció, enumeráció, peroráció, részletezett csatajelenetek, jóslatok, csodás előjelek, epizódok, részletezett hasonlatok stb.

b. Barokk világkép és embereszmény 5 pont

Érvényes, stílus- és műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a barokk világkép összetett, egyrészt a középkori vallásos szemlélet, másrészt a reneszánsz világiasság és racionalizmus jellemzi, s a kettő feszültségéből adódnak a barokk stílus legjellemzőbb vonásai: a téma magasztosítása, vallásosság, az imitatio Christi, a túlvilág mint abszolút monarchia, a várvédők erkölcsi fölénye stb. Embereszménye a hős (szent vagy katona), a főhős athleta Christi, azaz Krisztus bajnoka, a magyar várvédők Krisztus katonái (miles Christi).

c. Valószerűség és fikció a cselekményszövegszerkesztésben 5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: történelmi események, harci jelenetek, korízlás; természetfeletti lények beavatkozása, jóslatok, álomlátás, a történelmi tények megváltoztatása, váratlan fordulatok stb.

d. Valószerűség és fikció a szereplők megformálásában **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: történelmi alakok, túlvilági lények, a szereplők mitizálása stb.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat **5 pont**

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, tartalmi és formai jegyek betartása *5 pont*, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, két-három jellemző tárgyalása *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *3 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, kísérlet értekező szöveg alkotására *1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség **5 pont**